

ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم ئاخبارات ئەسەرلىرىدىن تاللانما (1)

روھ قەسىسى

شىنجاڭ ياشلار ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم ئاخبارات ئەسەرلىرىدىن تاللانما (1)

روھ قەسىدىسى

شىنجاڭ ياشلار ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

- 英雄之歌. 上: 维吾尔文 / 阿不都许库尔·阿不都克里木著.
—乌鲁木齐: 新疆青少年出版社, 2008. 7
ISBN 978—7—5371—5961—6
I. 英… II. 阿… III. 杂文—作品集—中国
—当代—维吾尔语 (中国少数民族语言) IV. I267.1
中国版本图书馆 CIP 数据核字(2008)第 108432 号

责任编辑: 卡米拉·热合曼
责任校对: 迪力亚尔·吐尔逊
封面设计: 木拉丁·阿比提

阿不都许库尔·阿不都克里木新闻作品选 (上) 英雄之歌(维吾尔文)

新疆青少年出版社出版
(乌鲁木齐市胜利路二巷1号 邮编: 830049)
新疆新华书店发行
新疆彩印胶印厂印刷
850×1168 毫米 32 开本 11.125 印张
2008 年 7 月第 1 版 2008 年 7 月第 1 次印刷
印数: 1—2500

ISBN978—7—5371—5961—6 定价: 20.00 元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

نەشرىياتتىن

كۆزگە كۆرۈنگەن ياش مۇخبىر ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم 1969 - يىل 6 - ئاينىڭ 1 - كۈنى چاپچال ناھىيىسىدە تۇغۇلغان، 1991 - يىلى 8 - ئايدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ئەدەبىيات فاكولتېتىنىڭ ئاخبارات كەسپىنى پۈتتۈرۈپ، شىنجاڭ گېزىتخانىسىغا خىزمەتكە چۈشكەن، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ، ئۇيغۇرچە «شىنجاڭ گېزىتى» نىڭ گېزىت چىقىرىش بۆلۈمى، مەخسۇس بەتلەر بۆلۈمى ۋە مۇخبىرلار بۆلۈمىدە مۇھەررىر ۋە مۇخبىر بولغان. ھازىر «شىنجاڭ گېزىتى» ئۇيغۇر مۇخبىرلار بۆلۈمى ئىقتىسادىي خەۋەرلەر گۇرۇپپىسىنىڭ ئىجرائىيە مۇخبىرى، مۇدىر مۇخبىر.

ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم ئاخبارات خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان 17 يىلدىن بۇيان ئامما ئارىسىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، قېتىر-قىنىپ ئىزدىنىپ، يېڭىلىق يارىتىشقا جۈرئەت قىلىپ، 3000 پارچىدىن ئارتۇق تۈرلۈك ژانىردىكى ئاخبارات ئەسەرلىرىنى يېزىپ، نادىر ئاخبارات ئەسەرلىرى ئارقىلىق كەسىپداشلىرى ۋە ئوقۇرمەنلەرنىڭ ھۆرمىتىگە ۋە ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشتى. ئۇنىڭ 60 پارچە ئاخبارات ئەسىرى مەملىكەتلىك، ئاپتونوم رايون ۋە ساھەلەر بويىچە نادىر ئاخبارات ئەسەرلىرىنى باھالاش پائالىيەتلىرىدە 1 -، 2 -، 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشتى. بۇنىڭ ئىچىدە 12 پارچە ئەسىرى شىنجاڭ ئاخبارات مۇكاپاتىنىڭ 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتىغا، ئۈچ پارچە ئەسىرى 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتىغا، تۆت پارچە ئەسىرى مەملىكەت بويىچە بەش ئاپتونوم

رايون پارتىيە گېزىتلىرىنىڭ ياخشى ئاخبارات ئەسەرلىرىنى باھا-
لاش پائالىيىتىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، ئۈچ پارچىسى
2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى. ئالاھىدە تىلغا ئېلىشقا
ئەرزىيدىغىنى، ئۇنىڭ ئەسەرلىرى 1999 - يىلىدىن 2007 -
يىلىغىچە ئۇدا توققۇز يىل ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاخباراتچىلار-
نىڭ ئەڭ ئالىي شان - شەرىپى بولغان شىنجاڭ ئاخبارات مۇكاپا-
تىنىڭ 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتىغا ئېرىشتى.

ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم 2003 - يىلى 7 - ئايدا مەركىزىي
كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى ۋە جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئاخباراتچى-
لار جەمئىيىتى تەرىپىدىن «مەملىكەت بويىچە (سارس) قا تاقابىل
تۇرۇش تەشۋىقاتىدىكى مۇنەۋۋەر مۇخبىر»، 2007 - يىلى 1 -
ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن «ئاپتونوم
رايون بويىچە مۇنەۋۋەر كەسپىي تېخنىكا خىزمەتچىسى» بولۇپ
باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى.

ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم كۆرۈنەرلىك ئەمگەكلىرى بىلەن
2008 - يىلى 3 - ئايدا 2 - نۆۋەتلىك «مەملىكەت بويىچە ئون
مېھرىبان مۇخبىر» نىڭ بىرى بولۇپ باھالاندى، 2008 - يىلى
5 - ئايدا يەنە شەرەپ بىلەن 12 - نۆۋەتلىك «جۇڭگو ياشلىرىنىڭ
4 - ماي مېدالى» غا ئېرىشتى.

بۇ توپلاملارغا ئاپتورنىڭ ئاخبارات خىزمىتى بىلەن
شوغۇللانغاندىن بۇيان ئېلان قىلغان بىر قىسىم ئادىر ئاخبارات
ماقالىلىرى تاللاپ كىرگۈزۈلدى.

مۇخبىرنىڭ كۆزى ۋە قەلىمى

مۇختار مەخسۇت

بۇرۇنقى زاماندا بىر شەھەرنىڭ ناھايىتى ئابرۇيلۇق بىر پادىشاھى بولغانىكەن. ئەمما ئۇنىڭ ئوڭ پۇتى سول پۇتىدىن كالتە بولۇپ، يول يۈرسە ئاسقاقلادىكەن؛ سول كۆزى جىرتاق بولۇپ، ھەمىشە قىسىلىپ تۇرىدىكەن. بىر كۈنى پادىشاھ ئۆزىنىڭ پورتە-رېتىنى سىزدۇرماقچى بولۇپ، شەھەردىكى بارلىق رەسساملارنى ئوردىغا يىغىپتۇ ۋە كىمكى ئۇنىڭ رەسىمىنى كۆڭلىگە يارىغۇدەك سىزىپ چىقالسا، شۇنى كاتتا تارتۇقلايدىغانلىقىنى، سىزالمىسا كالىسىنى تېنىدىن جۇدا قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ. رەسساملار ناھايىتى ئىخلاىس بىلەن پادىشاھنىڭ سۈرىتىنى سىزىشقا كىردى-شىپتۇ. بەزىلىرى پادىشاھنىڭ قىياپىتىنى ئەينەن سىزىپتۇ، بەزىلەر پادىشاھنىڭ تەقى - تۇرقىنى ناھايىتى قاملاشقان قىلىپ ياساپ سىزىپتۇ. لېكىن، پادىشاھ بۇ رەسىملەرنىڭ ھېچقايسىسىدىن رازى بولماپتۇ - دە، رەسساملارنىڭ كالىسىنى ئالدۇرۇپ-تۇ. ئەڭ ئاخىرىدا قالغان بىر رەسسام سىزغان رەسىم پادىشاھقا شۇنداق ياراپتىكى، پادىشاھ ئۇنى كاتتا ئىنئاملار بىلەن تارتۇقلاپ-تۇ. بۇ رەسسام سىزغان رەسىمدە پادىشاھ ئوۋغا چىققاندا ئالدىغا بىر كېيىك ئۇچرىغان بولۇپ، پادىشاھ كېيىكنى ئېتىش ئۈچۈن قولغا يانى ئېلىپ، ئوڭ پۇتىنى بىر قورام تاشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، سول كۆزىنى قىسقان ھالدا ئوڭ كۆزى بىلەن ئوۋنى قارىغا ئېلىۋاتقانلىقى تەسۋىرلەنگەنىكەن.

دېمەك، رەسسام ئۆزىنىڭ ئۆتكۈر كۆزى بىلەن، كۆزىتىش

ئىقتىدارى ۋە پاراستىگە تايىنىپ، مېيىپ پادىشاھنىڭ ئەسلىي ھالىتىنى ناھايىتى ئەپچىللىك بىلەن ئەكس ئەتتۈرۈپ، ھەم شاھنى رازى قىلغان، ھەم ئۆز جېنىنى ساقلاپ قالغان. يۇقىرىقى ئۇيغۇر خەلق چۆچىكى بىزگە گەرچە ئىنسانلارنىڭ كۆزى قارىماققا ئوخشاش بولسىمۇ، لېكىن ئۇلارنىڭ شەيئىلەرنى كۆزىتىدىغان ۋە ئۇنىڭ باتىن تەرەپلىرىنى بايقايدىغان ئەقىل - پاراسەت كۆزىنىڭ ئوخشاش بولمايدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

ئاخبارات قوشۇنىمىزدىكى مۇخبىرلاردىمۇ پادىشاھنىڭ سۈرىتىنى سىزغان رەسسامدەك ئالاھىدە ئۆتكۈر كۆز بولۇشى كېرەك. مېنىڭچە، ئادەتتىكى مۇخبىر بىلەن ئۆتكۈر كۆز لۈك مۇخبىرنىڭ ناھايىتى زور پەرقى بولىدۇ. كۆزى ئۆتكۈر مۇخبىر كىشىلەر دائىم ئۇچرىتىپ تۇرىدىغان شەيئى - ھادىسىلەر ئارىسىدىن باشقىلار كۆرەلمەيدىغان نەرسىلەرنى بايقىۋالىدۇ. ئۇلارنىڭ كۆزى خۇددى ئۇلترا نۇردەك توساقنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئەھۋالنىڭ ماھىيىتىدىكى نەرسىلەرنى روشەن كۆرەلەيدۇ. مۇنداق «كۆز» نى ئۇلاردىكى كەسىپكە بولغان مەسئۇلىيەتچانلىقى، ساداقىتى، جاپالىق ئىزدىنىش ۋە ئۆگىنىش ئىرادىسى، پىداكارلىق روھى، ئادالەتنى ياقلاشتىكى جاسارىتى ۋە پاراستى ئاتا قىلغان.

كۆزى ئۆتكۈر مۇخبىر يېپيېڭى ئاخبارات پاكىتىنى كۆرۈپلا قالماستىن، يەنە شۇ پاكىتنىڭ تاشقى قىسمىدىن ئىچكى ماھىيىتىگە چوڭقۇرلاپ كىرىپ، شۇ پاكىتلار ئارقىلىق خىلمۇخىل شەيئىلەر ئوتتۇرىسىدىكى ئىچكى باغلىنىشلارنى، ئۇنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت ۋە خەلق ئاممىسىنىڭ جانىجان مەنپەئىتى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ھەم دەۋر يۈزلىنىشىدە تۇتقان قىممىتىنى كۆرسىتىپ بېرەلەيدۇ. شۇڭا كۆزى ئۆتكۈر مۇخبىرنىڭ ئەسەرلىرىنىڭ «تەم»ى بولىدۇ.

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئاخباراتچىلىق كەسپىدە سىس-

تېمىلىق ئىلىم تەھسىل قىلغان ، « شىنجاڭ گېزىتى » دىكى پىش-قەدەم مۇخبىر ، مۇھەررىرلەرنىڭ كەسپىي تەربىيىسىنى ئالغان ئۇيغۇر ئاخباراتچىلىقىمىزدىكى ئىزباسار ياش مۇخبىر ئابدۇشۈ-كۈر ئابدۇكېرىمنىڭ ئاخبارات ئەسەرلىرىدە ئەنە شۇنداق مۇخبىر-غا خاس ئۆتكۈر كۆز چاقناپ تۇرىدۇ . بۇ ياش مۇخبىرىمىز تېخى ئانچە ئۇزۇن بولمىغان مۇخبىرلىق مۇساپىسىدە ، ئىش - پائالىيەتلىرىدىن خەلق ئۈلگە ئالغان دەۋرىمىز قەھرىمانلىرى ۋە تىپىك شەخسلەرنىڭ مۇۋەپپەقىيەت سەمەرىلىرى ھەم روھىي جۇلاسىغا ئۆز قەلىمى ئارقىلىق گۇۋاھچى بولدى . ئۇ تاللىغان تىپىك ۋەقەلەر ، تېمىلار ئۈچۈن ئەتراپلىق ، چوڭقۇر مۇخبىرلىق قىلىپلا قالماي ، ئەسەرنىڭ ئىدىيىسى ، باش - ئاخىرىنىڭ باغلىنىشى ، تىلى ، قۇرۇلمىسىغا ئالاھىدە كۈچ سەرپ قىلدى . شۇڭا ئۇنىڭ ئەسەرلىرىنىڭ « تەم » ى ئۆزگىچە بولدى ؛ ئۇنىڭ ئەسەرلىرىدە ئوتتۇرىغا قويۇلغان مەسىلە ، يۈرگۈزۈلگەن پىكىرلەردە ئۆتكۈر-لۈك ۋە سەزگۈرلۈك بىلەن ۋەزىيەتنىڭ ئومۇمىي تەقەززاسى ئەكس ئەتتى . شۇڭا ئۇنىڭ ئەسەرلىرى ئوقۇرمەنلەرگە تېز تەسىر قىلدى . كەسىپداشلار ئۇنىڭغا قايىل ۋە مايىل بولدى ، تەشكىل ئۇنى ئەتىۋارلىدى .

ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم ئاخبارات سېپىگە قېتىلغان 16 يىللىق كەسپىي خىزمەت ھاياتىدا 3000 پارچىدىن ئارتۇق تۈر-لۈك ژانىردىكى ئاخبارات ئەسىرىنى يازدى . 58 پارچە ئەسىرى مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە ھەر خىل ئاخبارات مۇكاپاتىغا ئېرىشتى . بۇ ئىككى قىسىملىق كىتابقا ئابدۇشۈكۈرنىڭ ئېلان قىلىنغان يىرىك ژانىردىكى ئاخبارات ئەسەرلىرىدىن 60 پارچىسى تاللاپ كىرگۈزۈلدى . بۇ ئەسەرلەردىن بىز بۇ ياش ئاخباراتچىنىڭ ئۆزىنى تۇرمۇش قاينىمىغا تاشلاپ ، جاپالىق چېنىقىش ، ئۆسۈپ يېتىلىش جەريانىنى ۋە ھايات ھەقىقەتلىرىنى قېزىشتىكى ئۈزلۈك-سىز ئىزدىنىش روھىنى كۆرۈۋالالايمىز .

ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىمنىڭ ئاخبارات ئەسەرلىرىدىكى تېما ئاكتۇئاللىقى بىلەن يېزىش ئۇسلۇبىدىكى ئۆزگىچىلىكتىن مۇخ- بىرنىڭ ئاخبارات تېمىسىنى بايقاشتىكى ئۆتكۈر كۆزى ۋە يېزىق- چىلىقتىكى ئۆزگىچە ماھارىتى ئالاھىدە گەۋدىلىنىپ تۇرىدۇ. ئۇنىڭ تاللىغان مۇنۇ تېمىلىرىغا قاراپ باقايلى: «سوئال: 20 ئايلىق ئوقۇشقا 300 مىڭ يۈەن تۆلەش ئەرزىمدۇ؟ رادىل ئابلىنىڭ جاۋابى: ئەلۋەتتە ئەرزىيدۇ» ناملىق ئەسىرىدە مۇخبىر شىنجاڭ «ئارمان» كەسپىي چەكلىك شىركىتىنىڭ باش دىرېكتورى رادىل ئابلىنىڭ بىر يېرىم يىللىقتىن ئارتۇقراق ئوقۇشقا 300 مىڭ يۈەن تۆلىگەنلىكىدىن ئىبارەت مۇشۇ ئۇچۇرنى بايقىۋېلىپ، ئۇيغۇر كارخانىچىلىرىدىكى ئىدىيە ئۆزگىرىشىنى جانلىق يورۇتۇپ بەر- گەن؛ «قەلبى تۇتاش داھىيلار ۋە دېھقانلار» دا مۇخبىر ئەسلىدە 50 يىل مابەينىدە پارچە - پارچە خەۋەر قىلىنغان تۆت ئەۋلاد داھىيلارنىڭ شىنجاڭ دېھقانلىرىغا قىلغان غەمخورلۇقلىرىنى ناھا- يىتى سەزگۈرلۈك بىلەن بايقاپ، شىنجاڭ ئازاد بولغان 50 يىلدىن بۇيان مەركەزنىڭ شىنجاڭ خەلقىگە قىلغان غەمخورلۇق تارىخىنى قايىل قىلارلىق ئەكس ئەتتۈرگەن. «... 2001 - يىل 9 - ئايدىكى دوكلاتقا ئاساسلانغاندا، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئەيدىز كېسىلى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانغۇچىلارنىڭ سانى 5755 ئىكەن، 2005 - يىل 9 - ئايغا كەلگەندە بۇ سان كۆپىيىپ 11 مىڭدىن كۆپرەككە يېتىپ، تۆت يىلدا بىر ھەسسە ئاشقان... ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئەيدىز ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانغۇچىلار ئىچىدە... ئاز سانلىق مىللەتلەر كۆپ بولۇپ، ئۇيغۇرلار ئومۇمىي ساننىڭ %89.4 نى ئىگىلەيدۇ؛ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 99 ناھىيە، شەھەرنىڭ %80 ىدە ئەيدىز كېسىلى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانغۇ- چىلار بايقالدى...» «ئەيدىز ھاياتىمىزغا «قارا قول» نى سوزماق- تا» ناملىق ئەسەردىكى بۇ سان - سېپىرلاردىن بىز مەۋجۇتلۇقد- مىزغا، ئەۋلادىمىزنىڭ ھاياتىي بىخەتەرلىكىگە تەھدىت سېلىۋات-

قان جىددىي رېئاللىقنى ھېس قىلىمىز. ئۇنىڭدىن باشقا، «توك مۇنچا ئالماشتۇرۇشتىن تۇغۇلغان ئويلار»، «قىزىق نۇقتا: ئوۋ-چى يامانمۇ، (بۆرە، مۇ؟»، «مەڭگۈ ئۈزۈلمەس رىشتە»، «ھە-دىيە خانىم، مىليونېر بولغۇڭىز يوقمۇ؟»، «چاقىلىق ئىككىنچى كرورەن بولۇپ قالارمۇ» ناملىق ئەسەرلىرىدە مۇخبىرنىڭ تېما بايقاشتىكى سەزگۈرلۈكى كىشىنى سۆيۈندۈرىدۇ.

ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم شەخسلەر توغرىسىدا كۆپرەك ياز-دى. يازغاندىمۇ ئۇ ئىلگىرىكى شەخس تونۇشتۇرۇشتىكى قېلىپ-لاردىن دادىل قۇتۇلۇپ، مۇخبىرلىق كۆزىنى شەخسنىڭ نەمۇند-لىك ئىش - پائالىيەتلىرىگە تىكىۋالماي، ئىچكى دۇنياسىنى قې-زىش ۋە يورۇتۇشقا قاراتتى. شۇڭا ئۇنىڭ ئەسەرلىرىدىكى شەخس-لەرنىڭ ھەربىر كىچىك سۆز - ھەرىكەتلىرىدىمۇ شەخسنىڭ ئىدد-يىسى، ھېسسىياتى، كەيپىياتى ۋە قىممەت قارىشى ئەكس ئەتتى. ئۇلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئادىمىيلىكى ۋە خاراكتېرى چىن، جانلىق پاكىتلار ۋە يارىشىملىق بەدىئىي ۋاسىتىلەر ئارقىلىق تەسۋىرلىك رەۋىشتە ئۆز ئىپادىسىنى تاپتى.

مۇخبىر دۇنيانى كۆزەتكۈچى، پاكىتنى سۆزلەتكۈچى، ئۇ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن، ئۆز قۇلىقى بىلەن ئاڭلىغان، ئۆز يۈرىكى بىلەن ھېس قىلغان، ئۆز كاللىسى بىلەن ئويلىغان نەر-سىلەرنى يازىدۇ. ئاخبارات ئەسىرىدىكى «مەن» ئەنە «شۇ سۆزلە-ۋاتقان» پاكىتلارنىڭ گۇۋاھچىسى. بىز مۇخبىرنىڭ كۆزى ئارقىد-لىق بىز كۆرەلمىگەن، كۆرسەكمۇ ھېس قىلالىمىغان نەرسىلەرنى كۆرىمىز ۋە ھېس قىلىمىز. ئاخبارات ئەسىرىدە مۇخبىر «مەن» ئارقىلىق زىيارەت ئويىپىكتى بىلەن يۈزمۇ يۈز تۇرۇپ ھېسسىيات ۋە پىكىر ئالماشتۇرىدۇ؛ «مەن» ئارقىلىق ئاخبارات پاكىتلىرى ئىچىگە ئوقۇرمەنلەرنى باشلاپ كىرىدۇ؛ «مەن» ئارقىلىق ئاخاب-رات پېرسوناژلىرى ۋە ۋەقەلىرى بىلەن ئوقۇرمەنلەر ئوتتۇرىسىد-ىكى ئارىلىقنى يېقىنلاشتۇرىدۇ؛ «مەن» ئارقىلىق ئاخبارات

پاكتىلىرى ئىچىدىكى ئىچكى نىدانى نامايان قىلىدۇ. قىسقىسى،
 ئاخبارات ئەسرى «مەن» ئارقىلىق بىزگە تېخىمۇ يېقىن بولىدۇ،
 يېقىملىق بولىدۇ. بۇ بىزنىڭ ئۇيغۇر ئاخباراتچىلىقىمىزدا
 تەشەببۇس قىلىشقا ۋە كۈچەيتىشكە تېگىشلىك مۇھىم بىر نۇقتا.
 ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىمنىڭ «ئېھ، مۇئەللىم»، «ھارۋىكەش
 ھەققىدە ھېكايە»، «ئىس - تۈتەكسىز فرونت» - شېئىرىتىدە -
 «يا» قاتارلىق ئەسەرلىرىدە «مەن» نىڭ مەۋجۇتلۇقى بىلەن ئوقۇر-
 مەنلەرگە جەلىپكار ۋە قايىل قىلارلىق مۇھىت يارىتىلغان. بۇ-
 نىڭدىن باشقا، ئابدۇشۈكۈرنىڭ يېزىقچىلىق ئۇسلۇبىدىمۇ بىر مۇندە-
 چە جۈلالىق تەرەپلەرنىڭ بارلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. مەسى-
 لەن، ماۋزۇنى كۆركەم، ئوبرازلىق، جەلپ قىلارلىق قويۇشى،
 ئەسەر قۇرۇلمىسىدىكى ئۆزگىچىلىك، تەپسىلات جەھەتتىكى ئىندە-
 چىكە تاللاش، تىل جەھەتتىكى ساددا ۋە نەپىسلىكنىڭ بىرلىكى
 قاتارلىق ئالاھىدىلىكلەردىن بىز ئۇنىڭ «خاسىيەتلىك قەلەم»
 تۇتقان بارماقلىرىدىكى قاپارتمىلارنى تەسەۋۋۇر قىلالايمىز.

مەلۇم مەنىدىن ئېيتقاندا، مۇخبىر بولۇش راستتىنلا ئاسان
 ئىش، سىز كۆرگەن، ئاڭلىغانلىرىڭىزنى ئەينەن خاتىرىلەپ قوي-
 سىڭىزلا مۇخبىر بولالايسىز. پەقەت جان باقىدىغان مۇخبىرلا
 بولالايسىز! لېكىن ياراملىق ياخشى مۇخبىر بولۇش ئۈنچە ئاسان
 ئەمەس. بىزدە تونۇلغان يازغۇچى، شائىرنىڭ كۆپ، تونۇلغان
 مۇخبىرنىڭ ئاز بولۇشىمۇ بۇ نۇقتىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.
 بەلكى مۇخبىرنىڭ مەنزىلى يازغۇچىنىڭ مەنزىلىدىن تېخىمۇ يى-
 راق ۋە مۇشكۈل بولسا كېرەك. ئابدۇشۈكۈر شىنجاڭ ئۇنىۋېر-
 سىتېتىنىڭ ئاخبارات كەسپىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ئىچىدىن
 تۇنجى بولۇپ ئاخبارات ئەسەرلىرىنى توپلام قىلىپ جامائەتچىلىك-
 كە سۈندى. بۇ ئۇنىڭ ئانا مەكتىپىگە، ئۆزىنى تەربىيىلىگەن
 ئوقۇتقۇچىلىرىغا تاپشۇرغان يەنە بىر ئىمتىھان قەغىزى. «شىندە-
 جاڭ گېزىتى» دىكى ئۇستازلىرىنىڭ ئەجرىگە قايتۇرغان بىر جاۋاب.

بى. ئۇنى مول تۇرمۇش ماتېرىياللىرى بىلەن تەمىنلىگەن خەلق
ئاممىسىغا سۇنغان مېھنەت مېۋىسى. مېنىڭچە، ئابدۇشۈكۈر بىلەن
بىر سەپتە ئىشلىگەن كەسپداشلىرى بۇنىڭدىن سۆيۈنىدۇ،
ئىپتىخارلىنىدۇ، ئىز بېسىپ كېلىۋاتقان ياشلار ئۇنىڭدىن ئىلھام
ۋە ئۆرنەك ئالىدۇ. جەمئىيەتكە قانداق كۆز بىلەن قاراشنى،
قەلەمنى قانداق بىلەشنى ئۆگىنىدۇ. مەن ئابدۇشۈكۈر ۋە ئۇنىڭ
بىلەن دەۋرداش ياش ئاخبارات خادىملىرىنىڭ كەلگۈسىگە نۇس-
رەت، قەلىمىگە بەرىكەت تىلەيمەن!

2007 - يىل ئۆكتەبىر

مۇندەرىجە

1	 مۇخبىرنىڭ كۆزى ۋە قەلىمى
1	 روھ قەسىدىسى
93	 قاچا، گەزدىن باشلانغان ھېكايە
102	 گۈزەل دىياردىكى خوش ناۋالار
109	 كىچىك پونكىتتىكى چوڭ مۇلازىمەت
116	 قۇملۇقتا ياشىغان يۇلغۇن
130	 ئىھ، مۇئەللىم
142	 ئاۋات رەستىدىكى «ئالدىراش» لار پونكىتى
153	 «ئابدۇغوپۇر ھەقىقەتەن ئەزىمەت ئىكەن»
166	 ئاقىيول بولسۇن، ئابلىزكا
173	 كېلەچەككە تۇتاشقان رىشتە
182	 «ھارۋىكەش» ھەققىدە ھېكايە
193	 مەنزىل يىراقتا
200	 داپ ئىشقى
209	 ئەجىر ئۇنتۇلمايدۇ
215	 تۈرۈك كەنتىنىڭ سەركىسى
223	 تۆت كالىدىن كەلگەن بايلىق
229	 ھەدىيە
236	 ھالال ئەجىردىن كەلگەن شان - شەرەپ
246	 دەريا ئىلھامى
258	 تۆھپىكار ئۇنتۇلماس
267	 چىگرا «مەلىكە» سى

272	ئەقىدە
283	يوللار، ئادەملەر، قۇملار
292	بىر خۇشاللىق، بىر ئەپسۇس
298	خەيرلىك سەھەر، شەھەر باشلىقى
336	«گۈل» مۇشۇنداق «ئېچىلغان»

روھ قەسدىسى

تەڭرىتاغدا تەنتەنە

1997 - يىل 6 - ئاينىڭ 24 - كۈنى ئەتىگەن. نەچچە كۈندىن بۇيان خۇددى تونۇردەك قىزىپ، كىشىلەرنىڭ نەپەس ئېلىشىمۇ قىيىنلىشىپ كەتكەن ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ھاۋاسى بۈگۈن بۆلەكچە سالقىن بولۇپ، تاڭ بىلەن تەڭ چىقىشقا باشلىغان غۇر - غۇر شامال قاتتىق ئىسسىق دەستىدىن دېمى سىقىلغان كىشىلەرنىڭ جىسمى ۋە ۋۇجۇدىغا ئاجايىپ بىر ئىللىق سېزىم ئاتا قىلاتتى. ئاسماننىڭ ئەپتىمۇ خۇددى بىرەر ئىش قاتتىق تەسىر قىلغانلىقتىن ھەددىدىن زىيادە ھاياجانلىنىپ، يىغلىۋېتەي دەپ قالغان ئادەمنىڭ چىرايىدەك ئۆمىسىلە ئىدى.

ئۈرۈمچى ۋاقتى ئەتىگەن سائەت سەككىز بولمايلا، ئادەتتە ئايروپىلانلارنىڭ گۈركىرىگەن ئاۋازىدىن باشقا سادانى ئانچە ئاڭ - لىغىلى بولمايدىغان ئۈرۈمچى ئايروپورتىنىڭ ئايروپىلان ئۇچۇش - قونۇش سۈپىسىدا ياڭرىغان يېقىملىق، شوخ ناغرا - سۇناي ساداسى بۇ يەرگە جەم بولغان ھەربىر قەلب ئىگىسىنىڭ يۈرەك تارىنى ئىختىيارسىز چەكتى. ئايروپىلان كۈتۈش زالىدىكى كىشىلەر دېرىزىلەردىن بويۇنلىرىنى سوزۇشۇپ، نېمە كارامەت بولغانلىقىنى بىلىشمەكچى بولۇشاتتى.

ناغرا - سۇناي ساداسى بارغانسېرى ئەۋجىگە كۆتۈرۈلدى. تەقەززالىق ۋە ھاياجاندىن تومۇرلىرىدىكى ئىسسىق قانلىرى خۇددى دەريا دولقۇنىدەك ئۆركەشلىگەن، چىمەندوپپا، ئەتلەس كۆڭ -

لەك كىيگەن شوخ ئۇيغۇر قىزلىرى بىلەن بادامدوپپا، كانۇا كۆڭلەك كىيىپ، رەڭلىك پوتىلارنى باغلىغان سۇباتلىق ئۇيغۇر يىگىتلىرى جۈپ - جۈپ بولۇشۇپ ساماغا چۈشتى. قوللىرىغا دەستە - دەستە گۈللەرنى تۇتقان كىشىلەر ئارقا - ئارقىدىن كېلىپ، بۇ توپقا قوشۇلماقتا ئىدى. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ھاياجدەننى باسالماي، ئۇدۇل كەلگىنىچە ئۇسسۇلچىلار توپىغا قوشۇلۇپ ساماغا چۈشتى. بىردەمدىلا بۇ يەرگە يىغىلغان كىشىلەر مىڭدىن ئېشىپ كەتتى. كىشىلەر توپى ئىچىدىكى كۆزگە ئالاھىدە تاشلىنىپ تۇرغان قىزىل رەڭلىك پلاكاتلارغا «تەڭرىتاغ بۈركۈتى ئادىل ھوشۇرنى قىزغىن قارشى ئالىمىز!»، «سەنشىادىن ئۆتۈپ يېڭى دۇنيا جېنىپس رېكورتى ياراتقان (پەلەك شاھى) ئادىل ھوشۇر ياشىسۇن!» دېگەنگە ئوخشاش خەتلەر يېزىلغانىدى.

سائەت 9 دىن 6 مىنۇت ئۆتكەندە، شىنجاڭ سېرك ئۆمىكىدىن ئىككى ياش دارۋازى، سەنشيا بوغۇزىغا تارتىلغان پولات ئارغامچا ئۈستىدىن 6 - ئاينىڭ 22 - كۈنى 13 مىنۇت 48 سېكۇنت 79 دەقىقىدە مېڭىپ ئۆتۈپ، 1995 - يىل 10 - ئاينىڭ 28 - كۈنى كانادالىق جېي كوكرىيىن ياراتقان 53 مىنۇت 10 سېكۇنتلۇق نەتىجىنى بىراقلا 40 مىنۇتقا يېقىن ئالدىغا سۈرۈپ، يېڭى دۇنيا جېنىپس رېكورتىنى ياراتقان خەلقىمىزنىڭ قەيسەر ئوغلى، 26 ياشلىق ئادىل ھوشۇر ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى چۈشكەن جەنۇب ئاۋىئاتسىيىسىنىڭ «مەيداۋ» تىپلىق ئايروپىلانى ئايروپورتقا قوندى. ئايروپىلاننىڭ ئىشىكى ئېچىلىپ ئادىل ھوشۇر ئايروپىلان شوتسىدا پەيدا بولغاندا ناغرا - سۇناي ۋە قىيىقاس - چوقان ساداسى تېخىمۇ ئەۋجىگە كۆتۈرۈلدى. ئەر - ئايال، قېرى - ياش، ھەر خىل كەسىپ، ھەر خىل چىرايدىكى قارشى ئالغۇچىلار چوڭ قوشۇنى قوللىرىدىكى گۈللەرنى پۇلاڭلاتىپ قىمىچە ئايروپىلان شوتسى يېنىغا خۇددى سەلدەك يوپۇرۇلۇپ كەلدى. يىراقتىن قارىغاندا بۇ يەر بەئەينى رەڭگارەڭ گۈللەر

ھۈپىدە ئېچىلغان گۈلزارلىققا ئوخشاپ قالغانىدى. كىشىلەر توپىنىڭ ئەڭ ئالدىدا كېتىۋاتقان ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى مىجىت ناسىر پۇتىنى ئايروپىلان شوتىسىدىن ئەمدىلا يەرگە ئالغان ئادىل ھوشۇرنى مەھكەم قۇچاقلاپ، باغرىغا باستى. ھەر ئىككىيلەننىڭ كۆزلىرىدىن خۇشاللىق ۋە ھاياجان ياشلىرى خۇددى يېپى ئۈزۈلگەن مارجاندەك تۆكۈلدى. مۇئاۋىن رەئىس مىجىت ناسىر مۇشۇ تاپتا تولىمۇ ھاياجانلانغان بولۇپ، خۇددى بوغۇزىغا بىرنەرسە تۇرۇپ قالغاندەك تىلى گەپكە كەلمەي قالدى. بىر ئازدىن كېيىن ئۇ ئادىلنى باغرىدىن ئايرىپ: «يارايسەن، ئوغلۇم! سەن شىنجاڭ خەلقىگە شان - شەرەپ ئېلىپ كەلدىڭ، ساڭا رەھمەت» دېگەن سۆزنى ئاران دېيەلدى.

ھاياجان ۋە تەخىرسىزلىك تۇيغۇسىغا چۆمگەن كىشىلەر ئادىلغا بەس - بەستە گۈل تەقدىم قىلىپ، بىردەمنىڭ ئىچىدىلا ئۇنىڭ قۇچىقىنى گۈلگە تولدۇرۇۋەتتى. بىرنەچچە قاۋۇل، بەستەلىك يىگىت ئادىلنى دەس كۆتۈرۈپ، بوپىغا ئالغىنىچە كۆتۈرۈپ ماڭدى. كىشىلەر توپى ئارىسىدا كۆتۈرۈلگەن «ئادىل ياشى - سۇن!»، «ئادىل يارايسەن!» دېگەن سادالار ئەتراپىنى زىلزىلىگە سالدى. شادلىقنى قەلبىگە سىغدۇرالمىغان نۇرغۇن كىشىلەر كۆز يېشى قىلىپ، ئادىلغا بولغان ھۆرمىتىنى ۋە رەھمىتىنى بىلدۈرۈشتى. يېشى سەكسەنگە ئۇلاشقان، چاچ - ساقاللىرى كۈمۈشتەك ئاقارغان بىر ئۇيغۇر بوۋاي توپ ئىچىگە قىستىلىپ كىرىپ، ئوتقاشتەك تاۋلىنىپ تۇرغان بىر دەستە گۈلنى ئادىلنىڭ قولىغا تۇتقۇزدى ھەمدە تىترەڭگۈ ئاۋازدا: «بارىكالا، ئوغلۇم، ئاللا ساڭا رەھمەت قىلسۇن» دېدى. ئۇنىڭ كۆز چانقىدىن ئېتىلىپ چىققان ئىككى تامچە ياش قورۇق باسقان مەڭزىنى بويلاپ تۆۋەنگە سىرغىپ، ئۆسكىلەڭ، ئاپئاق ساقىلى ئارىسىغا سىڭىپ كەتتى. بۇ مەنزىرە بۇ يەرگە ئادىل ھوشۇرنى قارشى ئېلىشقا چىققان ھەممەيلەننىڭ قەلب تارىغا يەنە بىر قېتىم كۈچلۈك زەخ.